

naše pridne šolske mladine, ki si je skoraj s samimi šolskimi prireditvami pomnožila šolarsko knjižnico tako, da je lahko šola ponosna na njo. — Načelnštvo vrberškega krajevnega šolskega sveta.

Poplave. Stalno dvomesečno jesensko deževje ni ostalo brez posledic. V takem vremenu je delo na polju veliko trpelo. Poljski pridelki se niso mogli spraviti vsi s polja, pa tudi sejati se ni moglo povsod. Poplave rek so zato napravile velike škode. Kdor se je podvžal in opravil svoje delo ter vsejal ozimino, mu je pa narasla voda v nižinah odnesla in uničila vso setev. Tudi v Sloveniji, kjer je svet vendar v splošnem znatno višji, ko drugod, so razni hudourniki napravili veliko škodo. Zlasti v celjski okolici je Savinja zelo grozeče nastopila. Na Hrvaškem pa je narasla Sava ogrožala celo železniške nasipe. Pri Zagrebu je Sava narasla za 3 in pol metra nad navadno svojo višino. Ponekod je prodrla tudi v hiše in kleti v zagrebškem predmestju. Pa tudi Donava je na nekaterih mestih zapretila obrambnim vodnim nasipom v Vojvodini. Kjer so bile sesalke v delovanju, sploh ni bilo znatne škode. V novopazarskem vilajetu je na nekaterih krajih vsled poplave tudi telefonski promet pretrgan, ker je voda izruvala brzo javne droge in s tem pretrgala žice. V prištinski okolici je voda odnesla dva mosta. V okolici Kruševca v Srbiji je pretrgan vsak promet med vami na levem bregu razlite reke Morave. V Črni gori, blizu Peči je narasla voda porušila hišo in pokopala pod seboj mater in tri hčerke. Reka Crnojeviča je poplavila vse črnogorske vasi ob svojih bregovih. Ibar in Sitnica ogrožajo mostove in hiše. Prebivalstvo naravnost obupava. Sedaj je začelo tudi snežiti. Ubogo ljudstvo! — V Beogradu pa se dvigajo zgradbe, ki požirajo milijarde, v kolikor jih ne pobašejo v svoje žepe razni nenasični krščenji Židje. Več poštenosti in krščanstva, pa bo mogoče napraviti ob vseh rekah, kjer je to potrebno, močne obrambne nasipe proti poplavam.

Razne nesreče in nezgode na Stajerskem. Minulo nedeljo dopoldne so videli v mariborskem velikem mostu plavati po Dravi mrtvo moško truplo. Doslej še Drava mrtveca ni naplavila. Od sobote na nedeljo sta Savinja in Voglajna s svojimi pritoki zopet preplavili celo celjsko okolico ter povzročili ogromno škodo. Voglajna je med drugim prinesla v Celje še živo kravo, katero so pravočasno rešili. Dne 3. t. m. je obiskal na Videžu pri Slov. Bistrici požar kmeta in posestnika Andreja Jug. Požar je izbruhnil v hlevu s tako naglico, da je postala cela stavba v par minutah žrtev plamena in da ni bilo mogoče gasiti in rešiti raznih v hlevu shranjenih reči. Ubogemu in vsega pomilovanja vrednemu kmetu Jugu je pogorel do tal hlev, seno, gospodarsko orodje, vino, 10 glav živine in tudi gospodarjev brat. Škoda znaša poldrugi milijon kron, a pogorelec je bil zavarovan samo za borih 10.000 K. Podpre potrebni pogorelec se priporoča sosedom, da mu po možnosti pomagajo.

Sočutnim srcem! Vsa slovenska javnost je bila ogorčena nad vnebovpijočim zločinom, ki se je zgodil dne 15. oktobra nad nedolžnim otrokom pri Sv. Križu nad Mariborom. Uboga deklica še dosedaj ni smela iz postelje. Njena mati je sama izjavila, da se ji je komaj posrečilo jo rešiti smrti. Zločinec je sicer prišel v roke pravice, tudi so se storili koraki, da dobi otrok in starši zadoščenje in odškodnino, pa se je le bati, da ne bo pristojna oblast ničesar storila v tem oziru. Če kaznujejo samo zločinca, še s tem ni poravnana krivica. Kdo bo potolažil obupajočo mater? Kdo bo odškodoval trpljenje staršev in otroka? Kdo poravnal stroške za zdravnik? Zdi se mi, da bi storil premalo, če bi bili samo ogorčeni nad krivico, ki jo trpi nedolžna družina. Slovensko srce je tudi usmiljeno, sočustvoječe! V imenu prizadete hiše, zlasti pa še v imenu uboge Angele, ki je bila vedno med mojimi najpridnejšimi učenkami, trkam na vsa sočutna slovenska srca, da prihitijo na pomoč prizadeti družini. Tudi to bo glasen protest proti krivičnim razmeram. Darove blagovolite poslati na župnijski urad Sv. Križ pri Mariboru, pošta Zg. Sv. Kungota. — Martin Gaberc, župnik.

Skupaj sta umrla. Iz Framu nam poročajo: mrtvaški sprevod dveh starčkov se je pomikal 30. oktobra iz Tržaške ceste v cerkev in na pokopališče v Fram. To sta bila blaga Joža in Katarina Kolnik, rojena leta 1831 in 1833, torej v 92. in 90. letu. Poročena sta bila leta 1864. Zena je umrla 16 ur poprej, ko že mož tudi ni bil več pri zavesti. Rajni Joža je bil framski rojak in si kupil v Slivnici hišo in kakih 10 orolov zemljišča, nakar si je poiskal ženo iz spoštovane Rotartve rodbine pri Sv. Martinu na Pohorju, kjer sta bila poročena leta 1864. Hiša v Slivnici pri gmajni ob veliki cesti se je po svoji obliki, obdana s sadonosnikom, njivami, brajdami in rožicami vsakomur dopadla, pa je leta 1920 pogorela, nakar sta pogorišče prodala in se preselila s svojo hčerko v Fram, kjer je imela hčer — ko je hišo prodala pri Kovaču v Dragah stanovanje izgovorjeno do časa, ko eden staršev odmrje. — Do časa, ko jima je hiša pogorela, sta skrbno in varčno kmetovala in bila trdna, takrat pa sta se prestrašila in prehladila in od tedaj je šlo naglo navzdol. Joža je bil precej velik korenjaški mož, vljuden in marljiv gospodar, zraven pa spreten tesar; napravil je Bog zna koliko strešnih stolov (ruštov) za hiše in gospodarska poslopja, preš, stop, plotov itd., tako v redu, da je bil vsakdo zadovoljen — če je bil tudi zid slok ali iz pravokota, ko se je strešni stol (rušt) postavil, se je vse ujemalo in vsakomur dopadlo. Se sedaj se nahaja okoli Pesnice več senenih ut, v današnjem kraju pa mnogo kmetijskih poslopij, kojim siemena in škednje je on napravil ter najbolj orjaške preše so njegov delo. Imela sta enega sina in eno hčer. Sin Jožef je bil tudi tesar, priženil se je v Slivnici na kmetijo, pa se je že čez eno leto ponesrečil,

ko je peljal s hribov listje, prišel pod voz in vsled poškodb umrl. Hčer Alojzija je že drugič vdova in si je to leto postavila novo hišo v Framu, ki pa še ni čisto gotova. Ako je kdo rajnega Jožefa vprašal, kako je živel, da je dočakal toliko starost, je rekel: «Pijan nisem bil nikoli, tobaka nisem kadil, jezil se nisem mnogo, delal vedno počasi, vztrajno in skrbno, šel vedno za časa spat in zgodaj vstajal». Omeniti vredno je, da sta tudi starša žene rajna Rotarta pri Sv. Martinu na Pohorju pred ca 40 leti na en dan umrla in so ju oba zaporedoma nesli na pokopališče ter ju položili v eno široko jamo. Bodi vsem časten spomin!

Stekline sumljivega psa je pobil minulo soboto na mariborskem glavnem kolodvoru policijski stražnik. Stekline osumljeni pes se je pojavil kar nenadoma med potniki.

Zandarji in hajduki so se spoprijeli začetkom tega meseca na cesti od Sjenice pa do Novega Pazarja. Cesta od 20 žandarjev je korakala po cesti, ko jih pričaka v zasedi takozvana Mehoničeva banda in je začela streljati med orožnike. Vsled razbojniških strelav je obležal eden žandar mrtev na licu mesta, drugi pa zelo težko ranjen. Ko so videli žandarji dve žrtvi v svoji sredini so se spustili v beg, hajduki pa za njimi. Razbojnik so pognali orožnike preko Sjenice, nato so v dobro večerjali ter pili in niso nikomur drugemu storili prav nič žalega. V Sjenici so pustilo obvestilo, da bo njihova banda pregnala orožnike tudi iz Sandžaka. Čudne varnostne razmere vladajo po naših južnih krajih, da ne more 20 žandarjev braniti in očuvati pred hajduki niti ene vasi.

Hud vihar je v soboto proti večeru tudi po Dunaju razsajal. Pojavil se je naenkrat s silnim nalivom. Vihar je podiral dimnike na hišah ter metal strešno opeko na cesto. Take nevihte Dunajčani ne pomnijo. Ljudje, katere je vihar zalotil na ulici, so bežali na vse strani in mnogo je ranjenih od raz streh padajoče opeke. Na delu pri neki novi stavbi se je zakasnilo nekaj delavcev, vihar je nastal, ko so bili še na stavbenem odru in dva delavca sta ob silnem viharjem sunku padla na cesto. Eden je mrtev, drugi pa težko ranjen.

Čitatelji se opozarjajo na današnjo prilogo lista, od glavnega in pooblaščenega prodajalca srečk razredne loterije — Aleksandra R. Pavloviča, — Jakšičeva 15 — Beograd.

Zahvala. Podpisani sem bil že več let, tako tudi letos od treh občin izvoljen za vinogradnega čuvaja. Kljub temu, da je bila moja tozadevna služba vsled vednega deževja zelo naporna, mi nikakor ni žal za trudapolne stopinje, ki sem jih po Adamovem blatu napravil, kajti naše vrle kmetice iz Vilkoma, Partinja in Varde so bile vedno tako prijazne in dobre, da me niso pustile morda lačnemu cokatju po blatu in tudi gospodarji niso se odtegnili primernemu zalivanju klobasic. Bog pa je tudi blagoslovil njih vinograde tako, da mnogi niso imeli skoraj kam nalivati. Dasi letošnji vinček ne bo tako dober kot lanski, pa ga je zato nekaj več. Dal Bog, da bo prihodnji boljši, ter da bi ga imel čast zopet čuvati. Vaš udani Jožef Rebernik iz Partinja.

Gospodarstvo

Nekaj o trgovini z vinom in žganjem. Trajni dež je največ škodoval kakovosti naših vin. Vsi oni, ki so letos čakali s trgatvijo, so slabo odrezali. Vinska trgovina je povsem v zastoju radi železniških potežkoč. Oba kolodvora v Zagrebu sta od 26. oktobra naprej zaprta za vinske pošiljave, tovornina za vino pa stane več nego vino samo. Naši južni vinogradniki so že uverjeni, da jim letos ne bo uspela spekulacija z novim slabim vinom, pa ga ponujajo po 8—9 K l liter. Južni vinotrtiči imajo v svojih zalogah nova vina tako slabe kakovosti, da jih sploh nikdo noče kupiti, ako jih pred prodajo ne zrežejo s Dalmatincev. Sploh so pa kupci glede nakupa novih vin zelo vzdržljivi in to največ radi potežkoč na železnici. Nova slivovka pada v ceni in jo ponujajo po 155 K za 1 odstotek.

Iz zagrebškega žitnega trga. Uvoz ameriške moke je precej nazadoval, ker je ta moka dokaj slaba in le po 2—3 K cenejša kot naša najboljša vrste. Po ameriški moki povprašujejo samo iz glede prehrane pasivnih krajev in v slučaju velike potrebe. Ameriška moka bi se pri nas udomačila zelo težko. Nabava pšenice je zelo otežkočena, ker je vsled dolgotrajnega dežja malodane prestal dovoz. Veliki posestniki po naših žitorodnih krajih so v strahu, da bi lahko bila vsled letošnje deževne jeseni, ko ni mogoče sejati ozimine, prihodnja setev slabša od letošnje. Vsled deževja še po južnih krajih niso niti vse koruze potrgali, koruzno klasje gnije in bi bilo zelo — zelo dobrodošlo suho vreme. Na zagrebškem žitnem trgu je bilo zadnje dni zelo veliko povpraševanje po pšenici, ekonomski nočejo prodajati nove pšenice, žitni trgovci pa imajo v zalogah drago robo, katere ne morejo prodajati cenejše nego so jo nakupili. Konzumenti se še vedno vzdržujejo nakupa pšenice, ker čakajo na padec cen. Na zadnjem žitnem trgu v Zagrebu dne 4. t. m. so ponujali novo pšenico v manjših količinah po 1350—1450 K, do kakih večjih kupčijskih zaključkov ni prišlo. Rž je brez prometa in se giblje v cenah 1000—1200 K. Trgovina z ječmenom je tudi precej slaba, ker so pokupile pivovarne večje količine slovaškega ječmena. Ječmen za krmljenje se prodaja po 1000—1200 K. Oves so ponujali kar v celih vagonih in sicer po 950 K. Vojna uprava še ni pokrila svojih potreb na ovsu, trgovci so vzdržljivi in čakajo z nakupom. Zadnje večje ovseno licitacijo je vojno ministrstvo razveljavilo, radi previsokih cen in se bo razpisala nova licitacija. Staro koruzo ponujajo po 1175 do 1250 K, novo po 680—750 K. Povpraševanje po koruzi je zelo nezadovoljno. Vsled pritiska ameriške moke zahtevajo kupci moke nizke cene. Mali mlinci so vrgli nekaj moke slabše kakovosti na trg, da lahko

konkurirajo z ameriško robo. Mlini, ki meljejo za izvoz, prodajajo moko nularico dobre kakovosti po 22.5 do 22 K. Z moko se trguje v manjših količinah in samo za dnevno potrebo. Otrobi se plačujejo po kakovosti od 600—700 K. Veliko je povpraševanje po fižolu in plačujejo pisani azol po 12.5 K. Vreme je bilo zadnje tedne po naših južnih najbolj žitorodnih krajih neprečeno deževno in je napravilo po poljih nepregledno škodo.

Gospodarske zanimivosti iz Makol pri Poljčanah. Pri nas smo obrali in večinoma pobrali, namreč pobrali jagode, ki so vsled trajnega deževja popadale na zemljo, najbolj pri sorti Noah ali po domače šmaršič. — Kvantiteta je bila čez pričakovanje, a kvaliteta polisto. Kapljica sicer ni kisla ali deloma dokaj kašja od lanske, da bi se primeril slučaj alkohol. zastrupljenja, ni strahu, ali fantje že vendar kažejo, da preslabo ravno ne bo. Kstanjev je bilo toliko in še prav lepša, da ljudje že dolgo ne pomnijo in ne bom lagal, ako rečem, da jih je ena tretjina za pobirati, dočim je v isti mi že vse napolnjeno. Sadja je bilo tudi povoljno, samo dokaj krastavo, a radi suše pa je pijaca zelo močna in sladka, posebno ona iz jabolk, ki so bila pred deževjem pobrana in sprešana. Koruza je spravljena v dežju precej mokra, dočim je skoraj vsa ajda in kaompir še na polju, uničena deloma od dežja, deloma od silnih povodnji, ki sledijo ena za drugo; posebno posestniki ob Dravinji trpijo veliko škodo radi poplave poljskih pridelkov. Za prodati živeža, razen vina, ki je danes brez cene, ne bo nič, pač pa bo večina prebivalstva primorana, si istega kupovati, posebno posestniki in viničarji v hribov brez razlike vsi. Tu je pa sedaj zelo kočljivo vprašanje, ki si ga malokdo upa glasno misliti, ker mu pri tem v zakurjeni sobi pri topli peči pride mrzel pot na čelo — odkod vzeti denar? Poprej sem omenil, da edini pridelek vino, letos nima nobene cene, nikdo ne vpraša zanj, ali ga daš za dve, pet, ali deset kron liter. Vino piti, nič jesti in kakor piše zadnji «Trgovinski list» cele strani novih davkov, kam bo prišel posestnik, ako bo moral ta ogromna davčna bremenena vzeti na svoja, že itak čez mero obložena ramena, to naj gg. kot finančni minister Kumanudi in drugi njegovi zapravljivi tovariši v Beogradu dobro poskušajo! Po denarnih zavodih se je promet oživel, mlakar na korist kmetškega ljudstva, kajti počeli so denar odnašati, namreč na posodo in če bo šlo tako naprej, bo v doglednem času pel boben velikim in malim posestnikom.

Tržne cene v Mariboru. Govedina: 1 kg govejega mesa I 15 din., II 14 din., III 12—13 din. Teletina: I 17.50 din., II 16 din. Svinjina: prašičje meso 20—25 din., salo 33 din., čreva mast 30 din. Perutnina: majhen piščanec 16 din., večji piščanec 30 din., kokoš 32—36 din., raca 15—20 din., goč 45—50 din., zajec domač majhen 8 din., večji 10 din. Kože: 1 komad konjske kože 100 din., 1 kg goveje kože 10 din., svinjske kože 17.50 din., gornjega usnja 100—120 din., podplatov 100 din. Krma: 1 q sladkega sena 225 din. Zito: 1 kg pšenice 4 din., rži 3.50, ječmena 4, ovs 4, koruze 4.50, prosa 4.50, fižola 4—5. Mlevski izdelki: 1 kg pšenične moke št. 0 6 din., št. 1 5.75 din., št. 6 4.50 din., prosene kaše 7.50, ješprenja 6.25, otrobov 3, koruzne moke 4.50, koruznega zdroba 5.50, pšeničnega zdroba 7, ajdove moke št. 1 10, št. 2 8.50, 1 liter kaše 7.50 dinarjev.

Slovenigradec. Na razna povpraševanja in netočne objave po raznih prilikah se daje občinstvu na znanje, da se vrši letošnji elizabetni sejm v ponedeljek, dne 20. novembra, ne pa na dan pred Sv. Martinom, t. j. dne 10. novembra, kakor je objavljeno v prilikah.

Izvoz jaje iz naše države v London. V dobi osmih mesecev, to je od januarja do avgusta t. l., se je izvozilo iz naše države v London 675.168 zabojev jaje po 1440 komadov, ali skupno 972.673.920 komadov.

Vrednost denarja. Ameriški dolar stane 240—244 naših kron, francoski frank stane 15.86—15.90 naših kron, za 100 avstrijskih kron je plačati 0.3276—0.3476, za 100 čehoslovaških kron 784—796, za 100 nemških mark 3.40 in za 100 laških lir 1016—1032 jugoslovanskih kron. V Carihu znaša vrednost naše krome 2.20 centimov (1 centim je 1 vinar). Od zadnjega poročila je vrednost naše krone padla za 7 in pol točk.

Opisi.

Gornja Bistrica. Pri nas smo pokopali prodražega nam tovariša Florjana Bera, ki je bil pri godbi skozi 32 let od začetka, ko se je ustanovila pa do svoje smrti, ljubil je godbo, zato ji je pa tudi bil vdan z dušo in telesom. Težko te pogrešamo, predragi nam tovariš! Tudi požarna bramba je izgubila enega najboljšega uda, bil je zvest sotrudnik od začetka ko se je ustanovila pa do svoje smrti. Kot gospodar je bil skrben in neomahljiv, bil je tovarniški delavec brez imetja, pa s pridnimi rokami in z neumornim delom si je prislužil toliko, da si je sezidal lepo hišo in še dokupil lep kos posestva. Kako je bil spoštovan, pokazal je njegov pogreb; že pri njegovih hiši se je zbralo veliko prijateljev, požarna bramba in godba, katera ga je spremljala kot nepozabnega tovariša na njegovi zadnji poti. Dragi Florjan, ni te več med nami in žalujemo po tebi, pa tolažimo se, da onkraj groba se zopet vidimo.

Ptujska gora. Odkar so Pečejevi medicinski izginili z Gore, vlada pri nas zlati mir po dnevi in ponoči, kajti tudi ponoči so vpili in tulili ti dični medicinski, da nismo mogli spati. Tudi ovaduhov ni pri nas, kajti tudi denuncijantsvo ter šuntanje drugega proti drugemu je bil posel teh demokratsko naprednejših velikanov (ne po duhu, ampak po telesni dolgosti). Celo orožnike so šuntali, naj ne govorijo z domačimi duhovnikoma. Neverjetno, a resnično! Proti nemu orožniku, ki jih ni hotel ubogati in se ukloniti njihovemu demagogstvu, pa so napravili tako gonjo, da so ga nazadnje res predstavili, čeravno je bil miren človek, priljubljen